

Kohtuasi C-411/19

Eelotsusetaotluse kokkuvõte vastavalt Euroopa Kohtu kodukorra artikli 98 lõikele 1

Saabumise kuupäev:

27. mai 2019

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Lazio maakonna halduskohus, Itaalia)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

16. jaanuar 2019

Kaebajad:

WWF Italia o.n.l.u.s. jt

Vastustajad:

Presidenza del Consiglio dei Ministri

Azienda Nazionale Autonoma Strade SpA (ANAS)

Vaidluse ese

Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Lazio maakonna halduskohus) (edaspidi „eelotsusetaotluse esitanud kohus“) esitatud kaebus, milles palutakse tühistada otsused, millega Itaalia ametiasutused tunnistasid ühe teerajalise eelprojekti keskkonnakaalutlustega kooskõlas olevaks

Eelotsusetaotluse ese ja õiguslik alus

ELTL artikli 267 alusel esitatud eelotsusetaotluse teema on küsimus, kas liidu õigusega on vastuolus Itaalia õigusnormid ja haldusmeetmed, millega kiideti käsitletav juhul keskkonnakaalutlustele vastavuse seisukohast heaks ühe teerajalise eelprojekti, mille kohta oli üks teine haldusasutus, kes pidi varem selle kohta seisukoha võtma, esitanud negatiivse arvamuse.

Eelotsuse küsimused

1. Euroopa Liidu Kohtul palutakse öelda, kas direktiivi 1992/43/EMÜ artikliga 6 koostoimes direktiiviga 2009/47/EÜ – kui see on käsitletaval juhul kohaldatav – on vastuolus riigisisesed esmased õigusnormid ja vastavad eespool ära näidatud teised rakendusnormid, mis võimaldavad „viimase astme“ asutusel, kes on pädev tegema otsust, kas rajatise eelprojekt on keskkonnakaalutlustega kooskõlas, olukorras, kus keskkonna- ning riigi territooriumi ja mere kaitse minister on teinud põhjendatud negatiivse otsuse, see projekt heaks kiita ning seega anda nõusolek menetluse jätkamiseks, viidates olulisele üldisele huvile, ehkki keskkonnakaitse eest vastutav riigiorgan on kinnitanud, et alternatiivse projekti puhul, millele heakskiitu taotletakse ja mille kohta on juba antud negatiivne keskkonnamõju hinnang, ei ole võimalik välja töötada võimalikke ettekirjutusi ja mõju leevendavaid meetmeid.

2. Euroopa Kohtul palutakse öelda, kas nende direktiividega on vastuolus niisugune lahendus, nagu valiti, mille puhul loetakse niisuguse rajatise eelprojekti heakskiitmisel, mille puhul on vaja läbi viia keskkonnamõju hindamise menetlus, keskkonna huvidest tähtsamaks nimetatud „olulist üldist huvi“, kui see põhineb ainult rajatise suuremal kasumlikkusel, asjaolul, et see on kooskõlas maastiku, ajaloo- ja kultuuriväärtuste ning ühiskonna ja majanduse kaitse huvidega, ning vajadusel täiendada üleeuroopalist teedevõrku, milleks käsitletaval juhul on TEN-[T], mis on määratletud „üldvõrguna“ nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määruses (EL) nr 1315/2013, kuigi on olemas alternatiivne lahendus, mis on keskkonna seisukohast juba heaks kiidetud.

3. Euroopa Kohtul palutakse öelda, kas eespool viidatud ühenduse õigusnormidega on kooskõlas niisugune lahendus, nagu valiti, mille puhul leiti olevat võimalik lükata keskkonnamõju hindamise raames heaks kiitmata jäetud teelõigu puhul edasised täpsustused ja uuringud selle keskkonnakaalutlustele vastavuse kohta edasi lõpliku projekti etappi, selle asemel, et nõuda ettepaneku tegijalt edasisi täpsustusi ja uuringuid, et leevendada mõju majandusele ja maastikule alternatiivsel lõigul, mis oli vastupidi juba keskkonna seisukohast heaks kiidetud.

4. Euroopa Kohtul palutakse öelda, kas niisugustes tingimustes ja juhul, kui esimeses, teises ja kolmandas küsimuses leitakse, et need õigusnormid on [liidu õigusega] kooskõlas, on nende direktiividega vastuolus niisugune lahendus, nagu valiti, mille puhul ei peeta keskkonna seisukohast negatiivset arvamust, mille on esitanud pädev organ rajatise eelprojekti heakskiitmise menetluse käigus, siduvaks ning põhjalikumad hindamised selle mõju küsimuses, mida see rajatis avaldab territooriumi maastiku ja keskkonna elementidele, lükatakse edasi lõpliku projekti etappi, mis puudutab konkreetselt keskkonnamõju hindamist ning sellest tulenevate sobivate mõju korvamise ja leevendamise meetmete ettenägemist.

5. Euroopa Kohtul palutakse öelda, kas nende direktiividega on vastuolus niisugune lahendus, nagu valiti, mille puhul palutakse tööde ettepaneku tegijal

rajatise lõpliku projekti koostamise etapis järgida ettekirjutusi, seisukohti ja soovitusi maastiku ja keskkonna valdkonnas, mis on esitatud seoses eelprojektiga toimunud teenuste konverentsi jooksul, ehkki keskkonnakaitseasutus märkis seoses sellega, et alternatiivse projekti puhul, millele heakskiitu taotletakse, ei ole võimalik välja töötada ettekirjutusi ja leevendusmeetmeid.

6. Euroopa Kohtul palutakse öelda, kas nende direktiividega on vastuolus niisugune lahendus, nagu valiti, mille puhul palutakse ettepaneku tegijal ka läbi viia rajatise keskkonnamõju uuring, mis hõlmab nn „asjakohast hinnangut“, mis koostatakse täielikult kehtivates õigusaktides sätestatud nõuete kohaselt ja mille põhjal viia läbi kõnesolev mõju hindamine.

7. Euroopa Kohtul palutakse öelda, kas nende direktiividega on vastuolus niisugune lahendus, nagu valiti, mille puhul nimetatakse kolmas isik (Lazio maakond), kes ei ole sama isik nagu tavaliselt (keskkonna- ning riigi territooriumi ja mere kaitse ministeeriumi keskkonnamõju hindamise komisjon), kuid kes kontrollib rajatise lõplikule projektile lisatud keskkonnamõju uuringut, seda ka selleks, et teha kindlaks võimalikud edasised mõju leevendamise ja korvamise meetmed, mis on asjaomase territooriumi keskkonna ja maastiku elementide kaitsmiseks ja säilitamiseks vajalikud, kusjuures keskkonna- ning riigi territooriumi ja mere kaitse ministeeriumi keskkonnamõju hindamise komisjoni ülesanne on seadusandliku dekreeidi nr 163/06 artikli 185 lõigete 4 ja 5 kohaselt ja nendest tulenevate tagajärgedega ainult esitada tagantjärele arvamus, kas teerajatise lõplik projekt on kooskõlas maastiku ja keskkonnakaalutlustega, kui seda on eelnevalt kontrollitud.

Viidatud liidu õigusnormid ja Euroopa Kohtu praktika

Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (nn „elupaikade direktiiv“), eelkõige selle põhjendused 1, 7 ja 10 ning artikli 2 lõige 3, artikli 3 lõige 1, artikli 4 lõige 5 ning artikkel 6

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta, eelkõige selle põhjendused 6 ja 12 ning artikkel 2, artikli 3 lõike 2 punkt b ja artikli 4 lõige 4

Viidatud on ka Euroopa Liidu Kohtu järgmistele otsustele: 21. juuli 2016. aasta kohtuotsus Orleans jt, C-387/15 ja C-388/15, EU:C:2016:583, punktid 32, 35, 36, 39, 40, 43–48, 52–54 ja 57–64; 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsus Cascina Tre Pini, C-301/12, EU:C:2014:214; 16. veebruari 2012. aasta kohtuotsus Solvay jt, C-182/10, EU:C:2012:82, punktid 68–77; 21. juuli 2011. aasta kohtuotsus Azienda Agro-Zootecnica Franchini ja Eolica di Altamura, C-2/10, EU:C:2011:502; 24. novembri 2011. aasta kohtuotsus komisjon vs. Hispaania, C-404/09, EU:C:2011:768; 14. jaanuari 2010. aasta kohtuotsus Stadt Papenburg, C-226/08, EU:C:2010:10; 20. septembri 2007. aasta kohtuotsus komisjon vs.

Itaalia, C-304/05, EU:C:2007:532; 11. juuli 1996. aasta kohtuotsus Royal Society for the Protection of Birds, C-44/95, EU:C:1996:297.

Viidatud riigisiseseid õigusnormid

12. aprilli 2006. aasta seadusandlik dekreet nr 163, millega kehtestatakse ehitustööde riigihankelepingute, teenuste riigihankelepingute ja asjade riigihankelepingute seadustik ning võetakse üle direktiivid 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ (Decreto legislativo del 12 aprile 2006, n. 163 - Codice dei contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture in attuazione delle direttive 2004/17/CE e 2004/18/CE) (edaspidi „seadusandlik dekreet nr 163/06“). Eelkõige:

- artikli 165 lõige 3, mis reguleerib infrastruktuuride eelprojekti sisu, nähes muu hulgas ette, et kui rajatise puhul tuleb hinnata keskkonnamõju, peab eelprojektile olema lisatud ka keskkonnamõju uuring;
- artikli 182 lõiked 1 ja 2, milles on sätestatud, et keskkonnamõju hindamise menetlus on kohustuslik;
- artikli 183 lõige 6, milles on nähtud ette, et keskkonna- ja territooriumi kaitse ministeeriumi põhjendatud negatiivse arvamuse korral on organiks, kes on pädev tegema otsust, et projekt on keskkonnakaalutlustega kooskõlas, ministrite nõukogu;
- artikli 185 lõiked 4 ja 5, mille kohaselt esitab keskkonnamõju hinnangu kontrollimise komisjon oma arvamuse küsimuses, kas lõplik projekt vastab otsuses, et projekt on keskkonnakaalutlustega kooskõlas, tehtud ettekirjutustele.

29. detsembri 2011. aasta seadusandlik dekreet nr 228, millega rakendatakse 31. detsembri 2009. aasta seaduse nr 196 riiklikesse ehitustöödesse tehtavate investeeringute hindamise kohta artikli 30 lõike 9 punkte a, b, c ja d (Decreto legislativo del 29 dicembre 2011, n. 228 - Attuazione dell'articolo 30, comma 9, lettere a), b), c) e d) della legge 31 dicembre 2009, n. 196, in materia di valutazione degli investimenti relativi ad opere pubbliche) (edaspidi „seadusandlik dekreet nr 228/11“). Eelkõige:

- selle artikli 1 lõige 1, milles on sätestatud: „*Ministeeriumid on kohustatud viima läbi käesolevas dekreedis ette nähtud eelneva ja tagantjärele hindamise, et tagada, et kulutused [...] riiklikele ja üldistes huvides tehtavatele ehitustöödele on ratsionaalsed, läbipaistvad, tegelikud ja tõhusad [...]*“;
- artikkel 4, milles on nähtud ette, et ministeeriumid töötavad välja teostatavusuuringud, et selgitada välja projektid, mis kujutavad endast optimaalseid lahendusi eelneva hindamise käigus kindlaks määratud eesmärkide saavutamiseks. Tööde puhul, mille hinnanguline maksumus on üle 10 miljoni euro, lisavad ministeeriumid teostatavusuuringutele ka riskianalüüsi;

- artikli 8 lõiked 1–3, mille järgi määravad ministriumid ette kindlaks suunised riiklikesse ehitustöodesse tehtavate investeeringute hindamiseks nende pädevusalasse kuuluvates valdkondades.

Ministrite nõukogu esimehe 3. augusti 2012. aasta dekreet, millega rakendatakse [seadusandliku dekreeidi nr 228/11] artikli 8 lõiget 3 (Decreto del Presidente del Consiglio dei ministri del 3 agosto 2012 - attuazione dell'articolo 8, comma 3, del [decreto legislativo n. 228/11]), eelkõige selle artikli 2 lõike 1 punkt b, milles on nähtud ette: „*„konkreetsete ehitustööde eelnev hindamine“ – seadusandliku dekreeidi nr 228/2011 artiklis ette nähtud hindamine, mis viiakse reeglina läbi kulude-tulude analüüsi meetodeid kasutades ja mille eesmärk on teha kindlaks projektid, mis kujutavad endast optimaalseid lahendusi infrastruktuurivajaduste hindamisel kindlaks määratud eesmärkide saavutamiseks*“.

Vabariigi presidendi 8. septembri 1997. aasta dekreet nr 357, millega võetakse üle direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (Decreto del Presidente della Repubblica dell'8 settembre 1997, n. 357 - Regolamento recante attuazione della direttiva 92/43/CEE relativa alla conservazione degli habitat naturali e seminaturali, nonché della flora e della fauna selvatiche) (edaspidi „presidendi dekreet nr 357/97“), eelkõige:

- selle artikkel 5 „Mõju hindamine“, milles on sätestatud: „[...] 2. Territoriaalsete kavade ettepanekute esitajad [...] valmistavad ette [...] uuringu, mis võimaldab kindlaks teha ja hinnata mõju, mida kava võib alale avaldada, võttes arvesse selle ala säilitamise eesmärke. [...]
- 3. Isikud, kes teevad ettepaneku teha töid, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalikud, kuid mis tõenäoliselt avaldavad alale olulist mõju eraldi või koos muude kavade või projektidega, esitavad mõju hindamiseks uuringu, mis võimaldab kindlaks teha ja hinnata [...] peamisi mõjusid, mida need tööd võivad avaldada [...] ühenduse tähtsusega alale või erikaitsealale, võttes arvesse nende säilitamise eesmärke.
- 4. Projektide puhul, mille korral tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamise menetlus ja [...] mis puudutavad [...] ühenduse tähtsusega alasid või erikaitsealasid niisugusena, nagu need on määratletud käesolevas dekreedis, kuulub mõju hindamine sellesse menetlusse, milles arutatakse ka projektide otsest ja kaudset mõju elupaikadele ja liikidele, mis on nendel aladel kindlaks tehtud. Selleks peab ettepaneku tegija ette valmistatud keskkonnamõju uuring sisaldama teavet selle kohta, kas projekt on kooskõlas käesolevas dekreedis sätestatud säilitamiseesmärkidega [...].
- [...]
- 9. Kui hoolimata negatiivsest hinnangust kava või projekti tagajärgedele ala suhtes ja alternatiivsete lahenduste puudumisel tuleb kava või projekt üldiste huvide seisukohast eriti mõjuvatel põhjustel, sealhulgas sotsiaalsetel või majanduslikel põhjustel siiski ellu viia, võtavad pädevad asutused kõik

vajalikud korvamismeetmed, et tagada Natura 2000 võrgustiku üldise sidususe kaitse, ning teatavad nendest keskkonna- ja territooriumi kaitse ministeeriumile [...].

- *10. Kui aladel on looduslikke kaitsealasid ja esmatähtsaid liike, võib niisuguse kava või projekti, mille mõju ühenduse tähtsusega alale on hinnatud negatiivseks, ellu viia ainult nii, et täidetakse inimeste tervise ja avaliku julgeolekuga seotud nõudeid või keskkonna seisukohast esmajärgulise tähtsuse nõudeid või Euroopa Komisjonilt saadakse eelnev arvamus, muudel üldiste huvide seisukohast eriti mõjuvatel põhjustel“;*
- *artikkel 6 „Erikaitseala“, milles on nähtud ette: „1. Võrk Natura 2000 hõlmab direktiivis 79/409/EMÜ ette nähtud erikaitsealasid [...].*
- *2. Artiklitest 4 ja 5 tulenevaid kohustusi kohaldatakse ka lõikes 1 nimetatud erikaitsealade suhtes.“*

Kohtuasja asjaolude ja menetluse lühikokkuvõte

- 1 Azienda Nazionale Autonoma Stradale SpA (edaspidi „ANAS“) palus 2015. aastal algatada maantee nr 675 Civitavecchia sadama ja Orte keskuse vahelise lõigu eelprojekti „keskkonnamõju hindamise“ menetlus. See palve puudutas uut maanteelõiku (nn „rohelist lõiku“), mille ehitamise kulud olid ANAS-i arvates madalamad teise lõigu (nn „lilla lõigu“) ehitamise kuludest, see viimane oli aga juba keskkonnamõju seisukohast heaks kiidetud.
- 2 Keskkonnamõju kontrollimise komisjon keskkonna- ning territooriumi ja mere kaitse ministeeriumi juures (edaspidi „ministeerium“) tõi 2016. aastal välja mõned „roheline lõigu“ keskkonna seisukohast kriitilised aspektid, rõhutades eelkõige, et see lõik kulgeb 14,4 km ulatuses erikaitsealas ning paikneb vähem kui 1 km kaugusel ühenduse tähtsusega alast.
- 3 Keskkonnamõju kontrollimise komisjon esitas 20. jaanuaril 2017 eelmises punktis nimetatud kaalutluste põhjal negatiivse arvamuse „roheline lõigu“ eelprojekti kohta, märkides ka, et eelnevalt heaks kiidetud „lilla lõigu“ kõrgete kuludega seotud probleemid saab lahendada selle jaotamisega kaheks lõiguks.
- 4 Selle negatiivse arvamuse tulemusena palus ministrite nõukogu eesistuja, kes oli seadusandliku dekreeidi nr 163/06 artikli 183 lõike 6 järgi saanud asutuseks, kes on pädev tegema otsust küsimuses, kas projekt on keskkonnakaalutlustega kooskõlas, ministeeriumil esitada keskkonnamõju hinnangud, milles on näidatud võimalikud korvamis- ja leevendusmeetmed. Keskkonnamõju kontrollimise komisjon võttis 7. juuli 2017. aasta arvamusega vastu uue negatiivse arvamuse „roheline lõigu“ kohta, märkides, et ei ole võimalik välja töötada võimalikke korvamis- ja leevendusmeetmeid, nagu ministrite nõukogu eesistuja nõudis.

- 5 Hoolimata sellest uuest negatiivsest arvamusest võttis ministrite nõukogu eesistuja 1. detsembri 2017. aasta otsusega vastu otsuse, et „roheline lõik“ on keskkonnakaalutlustega kooskõlas, põhjendades niisugust otsust „olulise avaliku huviga“, mille tõttu on vaja ehitada strateegilised ühendusteet mitmesuguste strateegiliste punktide vahele, mis kuuluvad üleeuroopalisse võrku TEN-T, mis kujutab endast „üldvõrku“ määruse (EL) nr 1315/2013 tähenduses. Selle otsusega anti ka korraldus, et ANAS viiks lõpliku projekti koostamise etapis läbi kõnesoleva teelõigu keskkonnamõju uuringu, mis hõlmab nn „asjakohast hinnangut“ – mille põhjal viib pädev asutus seejärel läbi „keskkonnamõju hindamise“ –, järgides maastikku puudutavaid ettekirjutusi, seisukohti ja soovitusi, mis on esitatud infrastruktuuri- ja transpordiministeeriumi korraldatud teenuste konverentsi raames.
- 6 Selle otsuse peale esitasid eelotsusetaotluse esitanud kohtule kaebuse mõned keskkonnaühingud ja mõned füüsilised isikud (edaspidi koos „kaebajad“), paludes selle tühistada.
- 7 Vahepeal kiitis Comitato interministeriale per la programmazione economica (ministeeriumidevaheline majandusliku planeerimise komitee, edaspidi „CIPE“) 28. veebruari 2018. aasta otsusega „roheline lõigu“ eelprojekti heaks ja näitas isikuna, kelle ülesanne on kontrollida kõnesoleva rajatise lõplikule projektile lisatavat keskkonnamõju uuringut, ära Lazio maakonna.
- 8 Selle viimase otsuse vaidlustasid kaebajad väidetega, mis on lisatud punktis 6 nimetatud kaebusele.

Poolte peamised argumendid

- 9 Kaebajad põhjendavad eelotsusetaotluse esitanud kohtule esitatud kaebust väitega, et 1. detsembri 2017. aasta otsusega, millega ministrite nõukogu eesistuja otsustas, et „roheline lõigu“ mõju on keskkonnakaalutlustega kooskõlas, on rikutud presidendi dekreediga nr 357/97 artikliga 5 riigisisese õigusesse üle võetud direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 lõiget 4. Selle õigusnormi kohaselt võivad „üldiste huvide seisukohast eriti mõjuvad põhjused“ olla keskkonnakaitsega seotud põhjustest tähtsamad ainult kahel tingimusel: „alternatiivsete lahenduste puudumisel“ ja kui võetakse „kõik vajalikud asendusmeetmed“. Kumbki nendest tingimustest ei ole käsitletaval juhul täidetud ning mis puudutab konkreetselt alternatiivsete lahenduste puudumise tingimust, siis kaebajad rõhutavad, et „lilla lõik“ – mille keskkonna- ning riigi territooriumi ja mere kaitse ministeerium ja CIPE pealegi juba keskkonna seisukohast heaks kiitsid – kujutabki endast alternatiivi „roheline lõigule“ ning vastab nii keskkonnakaitse üldisele huvile kui ka tööde tegemise vajadusega seotud huvile.
- 10 Kaebuse täiendamiseks esitatud täiendavates väidetes vaidlustavad kaebajad CIPE 28. veebruari 2018. aasta otsuse, millega „roheline lõigu“ eelprojekt heaks kiideti, ning seda osas, milles isikuks, kelle ülesanne on kontrollida keskkonnamõju hinnangut sisaldavat keskkonnamõju uuringut, mille ANAS peab koos lõpliku

projektiga esitama, ning määrama kindlaks edasised leevendus- ja korvamismeetmed, on nimetatud Lazio maakond. Selles küsimuses märkisid kaebajad, et keskkonnamõju hinnangut ei saa kontrollida Lazio maakond, sest see kuulub keskkonnamõju kontrollimise komisjoni pädevusse ja viimane tegi juba selle kohta otsuse. Kaebajad kinnitavad ka, et keskkonnamõju hinnangut, mida see komisjon juba arutas, ei saa enam uuesti esitada lõpliku projekti raames.

- 11 Vastustajad rõhutavad oma vastuses järgmisi asjaolusid: a) vaidlustatud otsuseid õigustavad üldise huviga seotud põhjused; b) ministrite nõukogu eesistuja kasutas pädevust, mis on talle kui viimase astme asutusele seadusega käsitletaval juhul antud; c) „roheline lõigu“ eelprojektis on analüüsitud kavandatavate tööde kulused ja tulused; d) „lilla lõigu“ puhul tõusid kulud märkimisväärselt, mistõttu ei olnud see enam teostatav; e) ANAS kasutas uuenduslikku ja revolutsioonilist lähenemist keskkonnamõju hindamise alal, mis võimaldab objektiivselt mõõta uue rajatise mõju keskkonna, maastiku, ajaloo- ja kultuurimälestiste ning ühiskonna ja majanduse mitmesugustele elementidele.

Eelotsusetaotluse põhjenduse lühikokkuvõte

- 12 Eelotsusetaotluse esitanud kohus kahtleb, kas „roheline lõigu“ keskkonnamõju hindamise menetlus on viidatud liidu õigusnormidega kooskõlas.
- 13 See kohus rõhutab, et otsus, et see on keskkonnakaalutlustega kooskõlas, tehti ja kõnesoleva lõigu eelprojekt kiideti seejärel heaks:
- 14 leides, et keskkonnaaspektist tähtsam on oluline üldine huvi, milleks on tööde ja mitmesuguste strateegiliste punktide vahele, mis kuuluvad üleeuroopalisse võrku TEN-T, strateegiliste ühenduste ehitamise väiksem maksumus;
- 15 võtmata arvesse asjaolu, et riigi pädev asutus (keskkonnamõju kontrollimise komisjon) oli juba esitanud kategoorilise negatiivse arvamuse, rõhutades, et „roheline lõigu“ variandi puhul ei ole võimalik välja töötada võimalikke korvamis- ja leevendusmeetmeid, ning märkides, et on olemas alternatiiv, nimelt „lilla lõik“, mis on keskkonna seisukohast juba heaks kiidetud ja mille kulu saab selle kaheks lõiguks jaotamisega vähendada;
- 16 lubades jätkata kõnesoleva teerajatise projekteerimise ja ehitamise menetlust ning lükates rajatise keskkonnamõju põhjalikumate hindamiste läbiviimise ning konkreetselt keskkonnamõju hindamise ja (ainult) mõju korvamise ja leevendamise meetmete ettenägemise edasi lõpliku projekti koostamise etappi;
- 17 näidates presidendi dekreediga nr 357/97 artikli 5 lõike 2 kohaselt isikuna, kes on pädev kontrollima rajatise lõplikule projektile lisatud keskkonnamõju uuringut – ka selleks, et määrata kindlaks võimalikud edasised leevendus- ja korvamismeetmed, mis on asjaomase territooriumi keskkonna- ja maastikuelementide kaitseks ja säilitamiseks vajalikud, –, ära Lazio maakonna ning jättes ministriumide keskkonnamõju kontrollimise komisjonile seadusandliku

dekreedi nr 163/06 artikli 185 lõigetega 4 ja 5 ainult ülesande esitada oma arvamus küsimuses, kas lõplikus projektis on neid maastiku- ja keskkonnaalaseid ettekirjutusi järgitud;

- 18 nähes ette, et rajatise lõpliku projekti koostamisel järgib ANAS maastiku- ja keskkonnaalaseid ettekirjutusi, seisukohti ja soovitusi, mis on esitatud eelprojektiga seoses toimunud teenuste konverentsi jooksul, viies ka läbi kõnesoleva rajatise keskkonnamõju uuringu, mille põhjal viia läbi keskkonnamõju hindamine.
- 19 Eelotsusetaotluse esitanud kohus viitab ka vastustajate peamistele argumentidele ja eelkõige eespool punkti 11 alapunktis e esitatud asjaolule, et käsitletaval juhul kasutatakse ANAS uuenduslikku ja revolutsioonilist lähenemist keskkonnamõju hindamise alal. Võttes arvesse seda uuenduslikku lähenemist ja et konkreetne kohtupraktika selles küsimuses puudub, peab eelotsusetaotluse esitanud kohus vajalikuks esitada Euroopa Kohtule käesolevas eelotsusetaotluses toodud eelotsuse küsimused.

TÖÖDOKUMENT